

Даниял кітабы - Қырық бірінші сан

Пауылдың пайғамбарлық қызметі: Ежелгі Израилді рухани Израилмен байланыстыру

Jeff Pippenger

2024-01-05

Елші Пауыл ежелгі Израил мен рухани Израилдің арасын жалғаушы буын болды, өйткені оның қызметі, есімі, жеке жағдайлары және пайғамбарлық қызметі түгелдей осы шындыққа куәлік етеді. Ол өзін елшілердің ең кішісі ретінде танытты, өйткені Құдайдың халқын қудалаған еді.

Өйткені мен елшілердің ең кішісімін, Құдайдың қауымын қудалағаным үшін елші деп аталуға лайық емеспін. 1 Қорынттықтарға 15:19.

Оған тәубеге келген кезде берілген есім Пауыл еді, ол «кіші» немесе «аз» дегенді білдіреді, өйткені ол елшілердің ең кішісі болды. Алайда оның бастапқы есімі Саул болатын, ол «таңдалған» дегенді білдіреді.

Сонда Анания былай деп жауап берді: «Ием, мен бұл адам туралы көп кісілерден естідім: ол Иерусалимде Сенің әулиелеріңе қаншама жамандық жасады. Мұнда да Сенің атыңды шақыратындардың бәрін байлап әкетуге бас діни қызметкерлерден билігі бар». Бірақ Иеміз оған былай деді: «Бара бер, өйткені ол — Менің алдымда басқа ұлттарға, патшаларға және Израил ұлдарына Менің атымды алып бару үшін таңдап алған ыдысым», Елшілердің істері 9:13–15.

Пұтқа табынушы халықтарға Ізгі хабарды жеткізу үшін Саул «таңдалған ыдыс» болды, бірақ оған алдымен Паулға (кіші) айналып, тәубеге келіп, кішіреюі қажет еді, өйткені оған құдіретті болуы керек болатын. Паул өз күшінің өз кішілігінде, яғни әлсіздігінде табылатынын түсінді.

Аяндардың молдығынан шектен тыс жоғарылап кетпеуім үшін, маған тәніме қадалған тікенек — мені соққылап, шектен тыс жоғарылап кетпеуім үшін шайтанның хабаршысы берілді. Осы нәрсе жайында менен кетсін деп, Жаратқан Иеге үш рет жалбарындым. Бірақ Ол маған: «Саған Менің рақымым жеткілікті; өйткені Менің күшім әлсіздікте кемеліне жетеді», — деді. Сондықтан Мәсіхтің құдіреті менің үстімде орнықсын деп, өз әлсіздіктеріммен одан бетер қуана мақтанатын боламын. Сол себепті Мәсіх үшін әлсіздіктерге, қорлауларға, мұқтаждықтарға, қудалануларға, қиыншылықтарға разымын; өйткені мен әлсіз болғанда, сонда күштімін. 2 Қорынттықтарға 12:7–10.

Саул «таңдап алынды», бірақ оның күшті болуы үшін ол кішірейтілді (Пауыл). Ол Ізгі хабарды басқа ұлттарға жеткізу үшін таңдалды, бірақ ол ішінара Ескі өсиет туралы біліміне байланысты таңдап алынған еді.

Әсіресе, сені яһудилердің арасындағы барлық әдет-ғұрыптар мен даулы мәселелердің бәрін жетік білетін адам деп танытындықтан, мені сабырмен тыңдауыңды өтінемін. Менің жастайымнан бергі өмір салтымды, әуелден өз халқымның арасында, Иерусалимде өткізгенімді, барлық яһудилер біледі; олар, егер куәлік бергісі келсе, мені әуел бастан білетінін және дініміздің ең қатаң ағымына сай өмір сүріп, парызшыл болғанымды растай алар еді. Елшілердің істері 26:3–5.

Саул Ескі Өсиет Жазбаларының ең ұлы ұстаздарының бірі деп саналған Ғамалиелден тәлім алған еді.

Өтініш қанағаттандырылды, сонда «Пауыл баспалдақта тұрып, халыққа қолымен ишарат жасады». Бұл ишарат олардың назарын аударды, ал оның нық қалпы құрмет туғызды. «Үлкен тыныштық орнағанда, ол оларға еврей тілінде сөйлеп: “Ағайын ерлер мен әкелер, енді сендерге айтпақ болған қорғанысымды тыңдаңдар”, — деді». Таныс еврей сөздерінің үнін естігенде, «олар одан бетер тыныштала түсті», және жаппай орнаған үнсіздік ішінде ол сөзін жалғастырды: «“Мен шынында яһудимін, Киликиядағы Тарс қаласында туғанмын, бірақ осы қалада Ғамалиелдің алдында тәрбиеленіп, ата-бабалар заңының кемел тәртібі бойынша тәлім алдым және бүгін сендердің бәрін сияқты Құдайға деген құлшынысым зор болды”». Елші айтқан бұл сөздерді ешкім теріске шығара алмады, өйткені оның меңзеген жайттары Иерусалимде әлі де тірі жүрген көпшілікке жақсы мәлім еді». Елшілердің істері, 408.

Саул кездейсоқ таңдалған жоқ, әрі Пауылдың қызметінің айрықша мақсаттарының бірі тәндік Исраилдің қасиетті тарихы мен рухани Исраилдің қасиетті тарихының арасын жалғау болды. Осы ақиқатпен сабақтаса, ол Жаңа Өсиеттің басым бөлігінің авторы болды. Оның жазбаларының бір тарауы бірінші періштенің хабарламасының құрылымына да, сондай-ақ үшінші періштенің хабарламасының құрылымына да негіз болатын дәлелді айқындайды. Бұл үзінді — Адвентизм тарихындағы ескерткіш іспетті, ол Адвентизмнің басы мен соңындағы дана мен ақымақтың арасындағы айырмашылықты көрсетеді.

Енді, бауырластар, Иеміз Иса Мәсіхтің келуі және біздің Оның алдына жиналуымыз туралы сендерден өтінеміз: Мәсіх күні таяп қалды дегендей, не рух арқылы, не сөз арқылы, не бізден келгендей хат арқылы ақыл-ойларыңнан тез шайқалып, абыржып кетпеңдер. Ешкім сендерді ешбір жолмен алдамасын; өйткені алдымен сенімнен безіну келмейінше және күнә адамы — құрып кетудің ұлы — ашылып көрінбейінше, ол күн келмейді. Ол Құдай деп аталатынның бәріне немесе құлшылық етілетіннің бәріне қарсы тұрып, өзін солардың бәрінен жоғары қояды; сөйтіп, өзі Құдайдай болып, Құдайдың ғибадатханасында отырып, өзін Құдаймын деп көрсетеді. Мен әлі сендермен бірге болғанымда, осыны сендерге айтқанымды естеріңде жоқ па? Енді оның өз уақытында ашылып көрінуі үшін не бөгеп тұрғанын білесіңдер. Өйткені заңсыздықтың құпиясы қазірдің өзінде әрекет етіп тұр; тек қазір бөгеп тұрған кісі жолдан алынғанға дейін бөгей береді. Сонда әлгі заңсыз ашылып көрінеді; оны Иеміз Өз аузының рухымен жояды да, Өз келуінің жарқырауымен құртады. Оның келуі — Шайтанның әрекетіне сай — әртүрлі күшпен, белгілермен және жалған кереметтермен, сондай-ақ құрып бара жатқандардың арасында әділетсіздіктің барлық алдауымен болады; өйткені олар құтқарылулары үшін

шындыққа деген сүйіспеншілікті қабылдамады. Сондықтан Құдай оларға өтірікке сенулері үшін күшті адасуды жібереді; мұның бәрі шындыққа сенбей, әділетсіздіктен ләззат алғандардың бәрі сотталуы үшін болады. 2 Салоникалықтарға 2:1–12.

Бұл үзіндінің мәнмәтіні — Мәсіхтің екінші рет қашан оралатыны туралы мәселені қарастыру. Пауыл салоникалықтарға бұрын бұл алаңдаушылыққа жауап бергенін еске салады, өйткені ол: «Мен әлі сендермен бірге болғанымда, осы нәрселерді сендерге айтқанымды естеріңе алмайсыңдар ма?» — деген еді. Пауыл бауырластардың «Иеміз Иса Мәсіхтің келуі және біздің Оның қасына жиналуымыз» туралы мәселеде алданбауына жол бермеуге тырысты.

Тарихшылар Уильям Миллердің хабарынң жартысы Даниял кітабының сегізінші тарауының он төртінші аятындағы екі мың үш жүз жылды анықтауына негізделгенін мойындайды. Оның хабарынң кейде мойындала бермейтін екінші жартысы — Мәсіхтің Екінші келуі жөніндегі жалған ілімдерді теріске шығаруға арналған еңбегі.

Жалған иезуиттік әдіснамаға негізделген, Уильям Миллер үнемі қарсы тұрған көрнекті бір жалған ілім болды (және әлі де бар). Ол — Иеміздің екінші келуінің алдында “уақытша мыңжылдық” деп аталатын мың жылдық бейбітшілік болады деген жалған ілім; бұған Уайт қарындас та қарсы болды.

Миллердің еңбегі, сондай-ақ, оның дәуірінде кең таралған мыңжылдыққа қатысты түрлі жалған түсініктерге қарсы тұрып, Мәсіхтің тура мағынадағы қайта оралуы туралы ақиқатты да орнықтырып жатты. Пауыл 2 Салоникалықтарға арналған хатында Екінші Келуді сөз етеді, сондықтан бұл үзінді Миллердің тура мағынадағы Екінші Келу туралы түсінігінің бір бөлігі болды. Бұл тарау Миллер үшін «Қазіргі ақиқат» еді.

Пауыл Екінші Келуге байланысты оқиғалардың маңызды бір тізбегін айқындайды, сондай-ақ неге салоникалықтар Жаратқан Иенің өз өмірлерінде қайта оралуын күтпеуге тиіс екендігінің қисынын да келтіреді. Пауыл былай дейді: «Енді, бауырластар, Иеміз Иса Мәсіхтің келуі және біздің Оның қасына жиналуымыз жөнінде сендерден өтінеміз». «Өтінеміз» деген сөз сұрастырып-тексеруді білдіреді. Пауыл Екінші Келуге қатысты құрамдас жайттарды қисынға салып талдап, тыңдаушыларын өзіндік бір сұрастырып-тексеру арқылы жетелейді; бұл оның сөзін тыңдаушылардың оның қисынын талдап-зерделеуін туғызуға арналған.

Оның пайымының құрылымы мынадай: Мәсіх екінші рет қайтып келмес бұрын, папалық анықталып, билік жүргізуі тиіс, ал папалық тарихта пайда болмай тұрып, алдымен сенімнен тайу болуы керек. Сенімнен тайу әлі болашақта еді, сондықтан папалықтың келуі одан да арғы кезеңге тиесілі болды. Ендеше біреу қалайша Мәсіхтің қайтып келуі жақын деп ойлап, алдана алар еді? Ол сенімнен тайудан кейін ашылатын сол биліктің нақ кім екенін көрсету үшін папалыққа қатысты бірнеше нышанды қолданады. Ол папалықты «күнә адамы», «әлгі заңсыз», «кұрып кетудің ұлы» және «заңсыздықтың құпиясы» деп атайды. Уайт ханым бұлардың бәрі папалықты айқындайтын нышандар екендігін анық көрсетеді.

«Бірақ Мәсіхтің келуінің алдында пайғамбарлықта алдын ала айтылғандай, діни дүниеде маңызды оқиғалар жүзеге асуға тиіс еді. Елші былай деп мәлімдеді: “Ойларыңнан тез шайқалмандар және абыржымандар, мейлі рух арқылы, мейлі сөз арқылы, мейлі бізден келгендей хат арқылы болсын, Мәсіх күні таяп қалды деп. Ешкім сендерді ешқандай жолмен алдамасын; өйткені әуелі сенімнен безу келмейінше және күнә адамы, құрып кетудің ұлы, ашылып көрінбейінше, сол күн келмейді; ол Құдай деп аталатынның немесе табынатынның бәріне қарсы тұрып, өзін солардың бәрінен жоғары қояды; сөйтіп, Құдайдай болып Құдайдың ғибадатханасында отырып, өзін Құдай екендігін көрсетеді.”»

Пауылдың сөздері қате түсіндірілмеуге тиіс еді. Оның ерекше аян арқылы салоникалықтарға Мәсіхтің дереу келуі туралы ескерткенін үйретуге болмайтын еді. Мұндай ұстаным сенімде абыржу туғызар еді; өйткені күйініш көбіне сенімсіздікке алып келеді. Сондықтан елші бауырластарға өзінен шыққандай мұндай хабарды қабылдамауды ескертті де, содан соң Данияр пайғамбар соншалық айқын суреттеген папалық биліктің әлі көтерілуі және Құдай халқына қарсы соғыс ашуы тиіс екенін ерекше атап өтті. Бұл билік өзінің өлім әкелетін әрі Құдайға тіл тигізуші ісін атқарып болғанша, қауым үшін өз Иелерінің келуін күту бекер болар еді. «Мен әлі сендермен бірге болған кезімде, осыны сендерге айтқаным естеріңде жоқ па?» — деп сұрады Пауыл.

«Шынайы қауымды қыспаққа алуға тиіс сынақтар сұмдық болды. Елші бұл сөздерді жазып отырған кездің өзінде-ақ “зұлымдық құпиясы” әрекет ете бастаған еді. Болашақта орын алуға тиіс оқиғалар “Сатананың әрекетіне сай, әртүрлі күш-қуатпен, белгілермен және жалған ғажайыптармен, әрі құрып бара жатқандардың арасында әділетсіздіктің барша алдамшылығымен” жүзеге асуға тиіс еді.»

«“Ақиқатқа деген сүйіспеншілікті” қабылдаудан бас тартатындар жөніндегі елшінің мәлімдемесі айрықша салтанатты. Ол шындықтың хабарларын әдейі теріске шығаратындардың бәрі туралы былай деді: “Сондықтан да Құдай оларға өтірікке сенулері үшін күшті адасуды жібереді; сөйтіп ақиқатқа сенбей, әділетсіздікті ұнатқандардың бәрі сотталатын болады”. Адамдар Құдайдың рақымымен жіберетін ескертулерін жазасыз теріске шығара алмайды. Осы ескертулерден теріс айналуды қасарысып жалғастыратындардан Құдай Өз Рухын алып қояды да, оларды өздері сүйетін алдаулардың билігіне қалдырады». Елшілердің істері, 265, 266.

Уайт ханым Пауылдың сол үзіндісіндегі «күнәнің адамы», «заңсыз», «құрып кетудің ұлы» және «заңсыздық құпиясын» тікелей айқындап, оны «папалық билік» деп атағанымен, ол бұдан да артық нәрсе айтады. Ол Пауыл Рим папасын айқындау үшін қолданған осы рәміздердің Даниел кітабынан алынғанын көрсетеді; мұны ол былай дегенде білдіреді: “Therefore the apostle cautioned the brethren to receive no such message as coming from him, and he proceeded to emphasize the fact that the papal power, so clearly described by the prophet Daniel, was yet to rise and wage war against God’s people. Until this power should have performed its deadly and blasphemous work, it would be in vain for the church to look for the coming of their Lord.” Пауыл фессалоникалықтарға арналған, папалықты айқындайтын осы

хабар бөлігін Даниел кітабының он бірінші тарауына, отыз алтыншы аятына негіздеген еді.

Патша өз еркі бойынша әрекет етеді; ол өзін биіктетіп, өзін әрбір тәңірден жоғары дәріптейді, әрі тәңірлердің Құдайына қарсы ғажайып сөздер айтады, және қаһар толық орындалғанға дейін табысқа жетеді; өйткені белгіленген нәрсе орындалады. Даниял 11:36.

Пауыл папаны “Құдай деп аталатынның не табынылатынның бәріне қарсы тұрып, өзін солардың бәрінен жоғары қоятын; сөйтіп, Құдайдың ордасында Құдай ретінде отырып, өзін Құдаймын деп көрсететін” тұлға ретінде айқындағанда, ол Даниял пайғамбардың “өз еркіне қарай әрекет еткен” және “өзін әрбір құдайдан жоғары көтеріп”, “ұлылыққа бөленген” “патша” туралы сипаттамасын мазмұндап айтқан еді. Папа — “құдайлардың Құдайына қарсы ғажайып сөздер сөйлейтін” патша, әрі папа — алғашқы “қаһар” 1798 жылы “аяқталғанға дейін” “өркендейтін” билік.

Білімнің артуы туралы 1989 жылғы ақиқатты дұрыс түсіну үшін Даниял кітабының он бірінші тарауының отыз алтыншы аяты мүлде шешуші мәнге ие. Осы себепті бұл аяттағы патша Франция болды деген, Урия Смит енгізген жалған ілім Адвентизмнің бірінші буынында (1863-тен 1888 жылға дейін) енгізілді. Смит отыз алтыншы аяттың мәтініндегі “сол” патшаны (бұл алдыңғы аяттарда сипатталып жатқан папалық жүйе) “бір” патшаға (кез келген патшаға) ауыстырды, осылайша атеистік Францияға Римнің ғибадат ету үлгісіне тән сипаттарды теліді; бірақ бұл оның қырықыншы аяттан бастап әрі қарай Түркияны солтүстік патша деп танытатын өзіне ұнамды теориясын ілгерілету үшін жасалған тек бастапқы тірек қана еді.

Аяттағы патша папалық екендігі фактісін көмескілеуге Шайтан ерте кірісті, ал дәл осы жайтқа қатысты Даниялдың куәлігіне екінші куәлікті беретін — елші Пауыл. Уайт ханым үшінші куәлікті берді.

Шайтан аяттағы патшаның папа екендігі туралы ақиқатты көмескілеуге ғана ұмтылған жоқ, сонымен бірге аятта қамтылған ақиқатты теріс бағытқа бұру арқылы, аяттағы «қаһардың» нені білдіретінінің маңызын да көмескі етті. Аяттағы папалық 1798 жылға дейін өркендеуі тиіс еді; сол жылы оған өлімге соқтыратын жарақат салынды. 1798 жыл — Құдайдың б.з.б. 723 жылдан басталып, Исраилдің солтүстік патшалығына қарсы жүзеге асырылған екі мың бес жүз жиырма жылдық қаһарының соңы.

Егер Адвентизм 1863 жылы «жеті уақытты» қорғап, берік ұстанған болса, онда Урия Смиттің отыз алтыншы аят туралы мұндай ақылға қонбайтын пікірді өткізіп жіберуі іс жүзінде мүмкін болмас еді, өйткені «қаһар» Құдайдың «жеті уақытқа» созылған алғашқы қаһарын білдіреді деп түсінілер еді, сондықтан оның Франциямен ешқандай байланысы болмас еді. 1989 жылғы білімнің артуы осы үзіндіде Пауыл арқылы расталады, сондықтан да осы үзіндідегі Пауылдың шындыққа деген сүйіспеншілікті қабылдамай, күшті адасуды қабылдайтындар жөніндегі ескертуі олардың осы үзіндіде Пауыл ұсынатын ақиқаттарды теріске шығаруы арқылы жүзеге асады. Сол ақиқаттардың бірі — Даниял кітабының он бірінші тарауының қырықыншыдан қырық бесінші аяттарына дейінгі солтүстік патшасын

дұрыс айқындау.

Бұл үзіндіде Пауыл Рим папасын анықтағаннан кейін, үзіндінің негізгі тақырыбы болып табылатын Мәсіхтің Екінші рет келуіне дейінгі дүниенің ақырындағы оқиғалар тізбегін айқындайды. Ол: «содан кейін әлгі заңсыз әшкереленеді», — дейді. Сол «заңсыз» — папа; «оны Иеміз Өз аузының рухымен жояды да, Өзінің келуінің нұрымен құртады». Содан соң Пауыл: «оның келуі Шайтанның әрекетіне сай, барша күшпен, белгілермен және жалған кереметтермен болады», — дейді. Иса — «келуі Шайтанның әрекетіне сай» болатын Тұлға.

Шайтанның керемет істері жексенбілік заңның жуық арада шығуынан бастап, Михаил орнынан тұрып, адамзатқа берілген сынақ мерзімі аяқталғанға дейінгі уақыт кезеңін қамтиды. Шайтан сынақ мерзімі аяқталғаннан кейін Мәсіх қайта оралғанға дейін төгілетін Жеті Соңғы Индет кезінде ешқандай керемет жасамайды.

«Мәсіх былай дейді: “Оларды жемістерінен танысыңдар”. Егер емдеулер жүзеге асырылып жатқан солар, осы көріністерге бола, Құдай заңының ескерілмеуін ақтауға бейім болып, мойынсұнбаушылықта қала берсе, олардың қандай да бір әрі кез келген дәрежеде күшке ие болуы олардың Құдайдың ұлы құдіретіне ие екенін білдірмейді. Қайта, бұл — ұлы азғырушының ғажайыптар жасайтын күші. Ол — моральдық заңды бұзушы, әрі оның шынайы табиғатын адамдарға көрсетпеу үшін меңгере алатын барлық айла-тәсілді қолданады. Бізге соңғы күндері оның белгілермен және жалған кереметтермен әрекет ететіні ескертілген. Және ол осы кереметтерді сынақ уақыты жабылғанға дейін жалғастырады, сонда соларды өзінің қараңғылықтың емес, жарық періштесі екенінің дәлелі ретінде көрсете алсын». The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-том, 911-бет.

Пауыл папалықтың ашылуынан бұрын сенімнен безу болатынын, ал Мәсіхтің Екінші рет келуі шайтанның ғажайып әрекетінен «кейін» жүзеге асатынын көрсетеді. Шайтанның ғажайып әрекеті Америка Құрама Штаттарындағы жексенбілік заңнан басталып, сынақ мерзімінің жабылуы мен соңғы жеті пәлекеттің келуімен аяқталады. Шайтанның ғажайып әрекеті Америка Құрама Штаттарындағы жексенбілік заңнан басталады.

«Құдай заңының бұзылуымен Папалықтың орнауын күштеп енгізетін жарлық арқылы біздің ұлтымыз өзін әділдіктен толықтай ажыратады. Протестантизм өз қолын шығанақтың арғы жағына созып, Рим билігінің қолын ұстағанда, ол тұңғықтың үстінен қол созып, Спиритизммен қол алысқанда, осы үштік одақтың ықпалымен біздің еліміз Протестанттық әрі республикалық үкімет ретіндегі өз Конституциясының әрбір қағидатынан бас тартып, папалық жалғандықтар мен адасулардың таралуына жағдай жасағанда, сонда біз Шайтанның ғажайып әрекетінің уақыты келгенін және ақырдың жақын екенін біле аламыз». Testimonies, 5-том, 451.

Жексенбілік заң — алтыншы патшалықтың, Аян кітабының он үшінші тарауындағы жер аңының соңы. Жер аңы 1798 жылы папалық биліктің бір мың екі жүз алпыс жылы аяқталған кезде патшалық құра бастады. Сондықтан папалық 538 жылы ашылып көрсетілді, бірақ оның дүниені өз бақылауына алу ісі Пауыл өз сөздерін жазған кезде-ақ белсенді еді. 538

жылдан бұрын Құдайдың ғибадатханасында отырып, күнә адамының ашылып көрсетілуінен бұрын келетін діннен безу болуға тиіс еді.

Шегіну христиан шіркеуі пұтқа табынушылық дінімен ымыраға келген кезде, император Константин арқылы бейнеленгендей, Пергам шіркеуімен көрсетілді. Пауыл Мәсіхтің Екінші келуінен бұрын міндетті түрде жүзеге асуға тиіс пайғамбарлық межелерді айқындап отырды. Тесалоникалықтарға бұған дейін үйреткендерін қайта еске салғаннан кейін, ол оларға осы ақиқаттарды бұрыннан үйреткенін естерінде сақтамаған ба деп сұрайды. Содан соң ол оларға папалықты «өз уақытында ашылуы үшін» «ұстап тұрған» бір күш болатынын да өзі үйреткенін еске салады. «Withholdeth» сөзі тежеу, ұстап тұру дегенді білдіреді. Сол үзіндінің кейінгі жерінде «withholdeth» сөзі «now letteth» деп аударылған.

Сондықтан бұл үзінді былайша дұрыс беріледі: «Ал енді сендер папалықты не тежеп тұрғанын білесіңдер, сонда папалық өз уақытында ашылмақ. Өйткені заңсыздықтың құпиясы (папалық) қазірдің өзінде әрекет етіп жатыр; тек қазір папалықты тежеп тұрған сол, ол жолдан алынғанға дейін папалықты тежей бермек». Уильям Миллер Салоникалықтарға арналған хаттағы осы үзіндіні танығанда, ол 538 жылы папалықтың жердің тағысына көтерілуіне кедергі болған күштің пұтқа табынушы Рим екенін, әрі пұтқа табынушы Рим папалық биліктің көтерілуін, пұтқа табынушы Рим «жолдан алынғанға» дейін, тежеп тұратынын түсінді.

«Мен деист болған он екі жыл ішінде қолыма түскен барлық тарихтарды оқыдым; ал енді Киелі кітапты сүйетін болдым. Ол Иса туралы үйретті! Алайда Киелі кітаптың мен үшін әлі де көмескі болып тұрған жерлері аз емес еді. 1818 не 1819 жылы, маған барып қайтқанымда және мені деист кезімде танып, сөздерімді естіп жүрген бір досыммен әңгімелесіп отырғанымда, ол едәуір мәнді түрде: “Мына мәтін мен ана мәтін туралы не ойлайсың?” — деп сұрады; ол менің деист кезімде қарсылық білдірген бұрынғы мәтіндерге меңзеп тұр еді. Мен оның не мақсат етіп отырғанын түсіндім де, былай деп жауап бердім: — Егер маған уақыт берсеңіз, олардың нені білдіретінін айтып беремін. “Қанша уақыт керек?” — деді ол. Білмеймін, бірақ айтып беремін, — деп жауап бердім, өйткені Құдай түсінуге болмайтын аян бергеніне сене алмадым. Сол кезде мен Киелі кітабымды зерттеуге, Киелі Рухтың нені меңзегенін таба алатыныма сеніп, нық шешім қабылдадым. Бірақ осы шешімге келе салысымен, ойыма: “Егер түсіне алмайтын бір үзіндіге тап болсаң, не істейсің?” — деген ой келді. Сонда Киелі кітапты зерттеудің мынадай жолы ойыма түсті: — Мен сондай үзінділердегі сөздерді алып, оларды бүкіл Киелі кітап бойынша қадағалап шығамын да, олардың мағынасын осы жолмен табамын. Менде Круденнің Конкордансы бар еді, меніңше, ол дүниедегі ең жақсысы; сондықтан соны да, Киелі кітабымды да алып, жазу үстеліме отырдым, әрі Киелі кітабымның нені білдіретінін білуді нық мақсат еткендіктен, аздап қана газеттерді есептемегенде, басқа ештеңе оқымадым.

«Мен Жаратылыс кітабынан бастадым да, әрі қарай баяу оқи бердім; ал мен түсіне алмаған бір аятқа келгенде, оның нені білдіретінін білу үшін Киелі кітапты ақтарып зерттедім. Киелі кітапты осылайша түгел қарап шыққаннан кейін, о, ақиқат қандай жарқын да даңқты болып көрінді! Мен сендерге уағыздап келгенімді таптым. Жеті

уақыттың 1843 жылы аяқталғанына көзім жетті. Содан кейін 2300 күнге келдім; олар мені сол қорытындыға алып келді; бірақ мен Құтқарушының қашан келетінін анықтауды мүлде ойламаған едім, әрі бұған сене алмадым; алайда нұр маған соншалықты зор күшпен әсер етті, не істерімді білмедім. Енді, деп ойладым мен, мен тізгінді де, жүгенді де қолға алуым керек; мен Киелі кітаптан озбаймын да, одан кейін де қалмаймын. Киелі кітап нені үйретсе, соны берік ұстанамын. Бірақ сонда да мен түсіне алмаған кейбір аяттар бар еді».

«Оның Киелі кітапты зерттеудегі жалпы әдісі жайында осы жеткілікті. Тағы бір жолы ол алдымыздағы мәтіннің — “күнделіктінің” — мағынасын қалай айқындағанын баяндады. “Оқи бердім, — деді ол, — және оның Даниялдан басқа жерде кездесетін ешбір өзге жағдайын таба алмадым. Сонда мен онымен байланысты тұрған ‘алып тастау’ деген сөздерге жүгіндім. Ол күнделіктіні алып тастайды, ‘күнделікті алынып тасталатын уақыттан бастап’, т.с.с. Оқи бердім де, бұл мәтіннен ешбір жарық таппаймын-ау деп ойладым; ақырында 2 Салоникалықтарға 2:7–8-ге келдім. ‘Өйткені заңсыздықтың құпиясы қазірдің өзінде әрекет етуде; тек қазір бөгеп тұрған кісі жолдан алынғанша бөгей береді, сонда әлгі зұлым ашылады’, т.с.с. Ал мен сол мәтінге жеткенімде, о, шындық қандай анық әрі даңқты болып көрінді! Міне, осы жерде! міне, сол — “күнделікті!” Ал енді, Пауылдың ‘қазір бөгеп тұрған кісі’, яки кедергі жасаушы дегені нені білдіреді? ‘Күнә адамы’ және ‘зұлым’ дегенмен Папалық меңзеледі. Ал енді, Папалықтың ашылуына не кедергі жасайды? Әрине, бұл — пұтқа табынушылық; ендеше, ‘күнделікті’ пұтқа табынушылықты білдіруі тиіс”. William Miller, Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65, 66.»

Даниял кітабындағы «күнделіктінің» пұтқа табынушылықтың нышаны екендігін түсінбеген жағдайда, Миллер өз пайғамбарлық құрылымын соның үстіне тұрғызған негіздемені жасауға әрең мүмкіндік табар еді. «Күнделікті» Даниял кітабында бес рет кездеседі және ол әрдайым папалықтың бір нышанымен ілесе айтылады. Даниял кітабындағы «күнделіктінің» пұтқа табынушылық екендігіне дәлел Пауылдың салоникалықтарға жазған хатында берілген. Құдай Сөзіндегі ең қатаң ескертулердің бірі сол жерде орналасқан, өйткені Пауыл онда шындықты сүймейтіндердің күшті адасуға берілетінін анық айтады. Салоникалықтарға арналған хатта әдейі орналастырылған шындық — пұтқа табынушылықтың папалықпен байланысын айқындау еді, ал сол шындықты қабылдамай тастау, сол терістеудің салдары ретінде күшті адасудың сөзсіз келетінін кепілдейді.

Біз бұл тақырыпты келесі мақалада жалғастырамыз.

Танданыңдар да, қайран қалыңдар; айқайлаңдар да, зар еңіреңдер: олар шараптан емес мас, күшті ішімдіктен емес теңселеді. Өйткені Жаратқан Ие сендердің үстіңе терең ұйқы рухын төкті, көздеріңді жұмды; пайғамбарларды және басшыларыңды, көріпкелдерді Ол бүркеді. Сонда барша аян сендер үшін мөрленген кітаптың сөздері сияқты болды; оны сауатты біреуге беріп: «Мынаны оқышы, өтінемін»,— дейді; ал ол: «Оқи алмаймын, өйткені ол мөрленген»,— дейді. Кітап сауатсыз адамға да беріліп: «Мынаны оқышы, өтінемін»,— делінеді; ал ол: «Мен сауатты емеспін»,— дейді. Сондықтан Жаратқан Ие былай деді: «Бұл халық Маған аузымен жақындап, еріндерімен Мені құрметтейді, бірақ

жүрегін Менен алыстатты, ал олардың Менен қорқуы адам өсиеті бойынша үйретілген. Сол себепті, міне, Мен бұл халықтың арасында ғажайып іс, иә, ғажайып іс пен таңғаларлық керемет жасаймын; өйткені олардың даналарының даналығы жойылады, парасаттыларының түсінігі жасырын қалады. Өз кеңестерін Жаратқан Иеден терең жасыруға тырысатындарға қасірет! Олардың істері қараңғыда, әрі олар: “Бізді кім көреді? Бізді кім біледі?”— дейді. Сендердің бәрін теріс айналдыруларың қышшының балшығындай болып есептелмек пе? Жаратылған нәрсе өзін жаратқан туралы: “Ол мені жаратқан жоқ”,— деп айта ала ма? Немесе жасалған нәрсе өзін жасаған туралы: “Оның түсінігі болған жоқ”,— деп айта ала ма?» Ишая 29:9–16.